

Фикҳ дарслари (149-дарс) Ҳайя ғалас-солах» - Намозга келинглр, шошилинглр

17:00 / 12.08.2021 2733

عُبْتُيَ وَرُودَيَ وَنَدُّيَ أَلْبُتِّيَّ أَرَأَيْتَ لِقَاءَ يَبِّ أَعْرَافِي حُجَّيْبِ أُنْبِ نَوْعِنَ
عَسْمَ خَلِّ أَوْرَءِي نُدَّيْ فِعْءَ بَصَائِو، أَنَّهُ أَوَّاهُ أَوْ هَافُ

Абу Жуҳайфа розияллоҳу анҳудан ривоят қилинади:

«Билолнинг айланиб юриб азон айтаётганини кўрдим. У оғзини у ёққа-бу ёққа бурар, икки бармоғи қулоғида эди».

Бешовлари ривоят қилишган.

Оҳангга солиб, чўзиб юбормайди.

Лекин овозни чиройли қилиш матлубдир.

Таржийъ қилмайди.

«Таржийъ» сўзи луғатда «қайтариш» деган маънони англатади. Амалда эса азондаги «ашҳаду»дан бошланадиган жумлаларни аввал ўзи эшитадиган даражада ичида айтиб олиб, кейин баланд овоз билан айтишдир.

Таржийъни моликий мазҳаби жорий қилган. Пайғамбар соллаллоҳу алайҳи васалламдан ворид бўлган азон ҳақидаги асл ривоятларда бу нарса йўқ бўлгани учун ҳанафий мазҳаби таржийъ қилмасликни алоҳида таъкидлаган.

«Ҳайя ғала»ларни айтаётганда юзини ўнгга ва чапга буради. Агар эшитилмай қоладиган бўлса, мезанада айланади.

عُبْتُيَ وَرُودِي وَنَدُّي أَلْبُتِّي أَر؛ لِقَهِ يَبَّأَنْ عَ، رَفَيْ حُجِّي بَابِ نَبْنُ وَعَنْ عَسْمُ خُ لَ أَوْرَ، هَيْ نُدُّ ي فُ هَا عِبْ صَاو، أَنْ هَا وَ أَنْ هَا هَا

أَن يَمِي لُ وُقَي، نَادَا لِبِ أَنْ هَا وَ أَنْ هَا هَا فُ هَا فُ عُبَّتْ أَلْبُتِّي حَف؛ هَيْ أَوْرِي فَو حَا لَ فُ لَ عَيَّ حَ، هَا لَ صَا لَ عَيَّ حَ؛ أَلْ أَمَشَو

Абу Жухайфа розияллоҳу анҳудан ривоят қилинади:

«Билолнинг айланиб юриб азон айтаётганини кўрдим. У оғзини у ёққа-бу ёққа бурар, икки бармоғи қулоғида эди».

Бешовлари ривоят қилишган.

Бошқа бир ривоятда:

«Азонда оғзини кузатдим. «Ҳайя ғалас солаҳ, ҳайя ғалал фалаҳ»га етганида ўнгга, чапга бурди», дейилган.

Иқома ҳам азонга ўхшайди. Лекин уни тезроқ айтади ва икки марта «қод қоматис солаҳ»ни қўшимча қилади.

Бомдоднинг азонида «фалаҳ»дан кейин «Ас-солату хойрум минан навм»ни қўшимча қилади. Иккисида ҳам гапирилмайди.

Имом Абу Довуд Абдуллоҳ ибн Зайд розияллоҳу анҳудан қилган ривоятдаги у киши тушида кўрган, Пайғамбаримиз соллаллоҳу алайҳи васаллам тасдиқлаган азон ҳозир ҳамма ёқда айтилаётган азондир:

«Аллоҳу акбар, Аллоҳу акбар,

Аллоҳу акбар, Аллоҳу акбар,

Ашҳаду аллаа илааҳа иллаллоҳ,

Ашҳаду аллаа илааҳа иллаллоҳ,

Ашҳаду анна Муҳаммадар-Расулуллоҳ,
Ашҳаду анна Муҳаммадар-Расулуллоҳ,
Ҳайя ъалас-солаҳ, Ҳайя ъалас-солаҳ,
Ҳайя ъалал фалаҳ, Ҳайя ъалал фалаҳ,
Аллоҳу акбар, Аллоҳу акбар,
Лаа илааҳа иллаллоҳ».

Ушбу калималарнинг маънолари қуйидагича:

«**Аллоҳу акбар**» – Аллоҳ улуғдир. Аллоҳ ҳар бир нарсадан буюқдир. У Зот Ўзига нисбат берилган номуносиб нарсалардан улуғдир.

«**Ашҳаду аллаа илааҳа иллаллоҳ**» – Аллоҳдан ўзга илоҳ йўқ, деб гувоҳлик бераман.

«**Ашҳаду анна Муҳаммадар-Расулуллоҳ**» – Муҳаммад Аллоҳнинг Расули эканлигига гувоҳлик бераман.

«**Ҳайя ъалас-солаҳ**» – Намозга келинглари, шошилинглари.

«**Ҳайя ъалал фалаҳ**» – Нажотга келинглари, шошилинглари.

Қолган калималарнинг маънолари, иншааллоҳ, ҳаммамизга маълум.

«Кифоя» китобининг биринчи жузи асосида тайёрланди